

Vrouw Holle

Van: de gebroeders Grimm

Toneeluitwerking door Wouter van Schie

© Makoenders, 2006

Rollen:

Jade, mooi en ijverig, slank, blond, in smoezelig jade-groen jurkje

Nena, lelijk en lui, dik, brunette, in donker maar net jurkje

Moeder

Brood, benen onzichtbaar, aparte outfit die niet op kleding lijkt

Appelboom, de twee armen zijn takken

Haan

Vrouw Holle, met grote tanden, misschien met kromme rug

(decortip: maak het huis aan de voorkant tot huis van moeder, Jade en Nena, en aan de achterkant als het huis van Vrouw Holle; dit decor kun je dan eenvoudig omkeren)

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de auteur/uitgever worden vermenigvuldigd. Opvoeringen waarvoor deze tekst wordt gebruikt dienen - in verband met verschuldigde uitvoeringsrechten - vooraf te worden gemeld aan Makoenders/Wouter van Schie, bij voorkeur via e-mail: makoenders@kpnmail.nl.

Voor meer informatie en contact met Makoenders, zie www.makoenders.nl.

EEN

*(we zien een **buitenplaats of tuin van een klein huis**, dat één deur heeft en één raam; links of rechts zien we een grote poort, bij voorkeur begroeid - met als suggestie dat hij zelden of nooit opengaat; deze begroeiing is een struik met grote doornen, of er staat ergens anders zo'n struik; de poort moet er mysterieus uitzien; er is ook een waterput, waarop de haan zit; Jade loopt heen en weer met een bezem en een stoffer en blik, ze is hard aan het werk, ze veegt alles aan; ze zingt een wat droevig lied*

HAAN: Kukeleku! Kukeleku! *(en gaat af)*

(moeder en Nena op, uit huis)

MOEDER: Wat sta je te dromen...?! Opschieten, aan het werk, Jade!

JADE: Ja, moeder...

MOEDER: Nou, toe dan...! Er valt met jou toch ook geen land te bezeilen...

JADE: Ja, moeder...

MOEDER: *(verbetert)* Née, moeder...

JADE: Nee..., eh... Ja, moeder...

MOEDER: Ja moeder, nee moeder... Praatjes vullen geen gaatjes! ...Dat weet je toch... Schiet op! Vegen! *(Jade gaat snel verder met vegen)* En als je klaar bent is het de hoogste tijd voor het spinnewiel...

NENA: Inderdaad, de hoogste tijd moeder... Ze heeft nog niks gedaan vandaag...

JADE: Hoe bedoel je dat, Nena? Ik heb de tafel gedekt, en na het eten afgeruimd, de afwas gedaan, de vloer binnen gedweild, de wc schoongemaakt, ik heb de kleren gewassen en gestreken...

NENA: Is dat alles?

JADE: ...Nee, want ik heb vanmorgen ook al de bedden opgemaakt, daarna de ramen gelapt, de plantjes water gegeven ...

NENA: Da's nog bijna niks, joh...

JADE: Nog bijna niks? En wat heb jij dan vandaag allemaal gedaan?

NENA: *(denkt na)* Eh... Nou eh... Dat weet ik niet precies, maar ik weet wel dat je nog helemaal niks hebt gespind tot nu toe!

MOEDER: Inderdaad. Jade, je bent er nog niet... Er moet nog heel wat gebeuren ... Dus... spinnen jij! Vooruit! Tempo! Aan de gang! Aan het spinnewiel! En zorg dat we lekkere dunne draadjes krijgen, want anders ... *(tegen Nena)* Kom kindjelief, het is tijd voor een lekker kopje thee...

NENA: Koekje erbij?

MOEDER: Met een koekje erbij...

NENA: Twee?

MOEDER: Nou, vooruit... Twee vandaag...

(beiden af, naar binnen)

(Jade begint hard te werken aan het spinnewiel, neuriet de wat treurige melodie van de coupletten van het gezongen lied nog even na, zonder muziek, het werk valt haar zwaar en ze is al snel een beetje moe)

JADE: O, o, waar heb ik het toch aan verdiend dat ik zo hard moet werken... Het is gewoo niet eerlijk... Ik mag helemaal niks van mijn moeder, nou ja, moeder... Ik ben er zó moe van ... zó moe... *(luid)* ...zó moe...!

(moeder en Nena op uit huis)

MOEDER: ...Moe? Moe? ...Riep je mij...? Hahaha! ...En ik ben je moeder niet eens, dat weet je toch, klein krenge... Wérken zul je... Dat is goed voor je... Elke dag opnieuw moet jij je best doen voor ons. Als dank voor dat we jou in huis hebben genomen... *(terzijde)* ...hadden we dat maar nooit gedaan... *(weer tegen Jade)* ...Jij moet zelfs je stinkende best doen voor ons, hoor je dat, Jade? Hard werken is goed voor een mens..., nietwaar Nena?

NENA: *(kauwgum kauwend, verveeld)* Nou... Zeker weten...

MOEDER: Nee, jij niet hoor, Nena... Laat Jade maar ploeteren.. Dan is ze tenminste nog ergens goed voor. Het is al duur genoeg om zo'n pleegkind erbij in de kost te hebben... *(tegen Nena)*

Kom, mijn hartje, m'n duifje, mijn liefje, krijg je nog wat lekkers... Het mag jou aan niks ontbreken... *(tegen Jade)* En jij, doorwerken meisje, anders zwaait er wat... Dan is er vanavond geen eten voor jou, en moet je op blote voeten naar bed, en dan is het gewoon je eigen schuld! *(moeder af)*

NENA: Kom op, Jade, je kan het wel... Hopsakee met dat wiel... Toe, opschieten... Zal ik je even helpen? *(maakt schijnbeweging te willen helpen)* ...Hahaha..... Ik ben d'r gek zeg... O nee zeg..., werken... Bah!

JADE: *(zucht, mompelt)* Jaja... jij en werken...

NENA: ...Niet zo brutaal tegen je stiefzus, hè...!

JADE: *(verontwaardigd)* Hoezo? ...Ik zei helemaal niks tegen jou...

NENA: Nee nee... Nou, eh... Pas maar op...Anders haal ik moeder er weer bij hoor...

JADE: Nee, alsjeblieft niet... *(begint weer hard te werken, zuchtend en steunend)*

NENA: Goed zo, zo ken ik je weer, *(spottend)* ...zusje... Nou, de groeten, ik ga binnen effe uitrusten... Want ik ben zó moe... *(kauwgom kauwend)* ...van het niks doen... Hahaha!... *(af, naar binnen)*

JADE: *(werkt hard door, ondertussen telkens tekst tegen de zaal, voor zich uit)* Ze bedoelt het misschien allemaal niet zo erg, en mijn moeder misschien ook niet... maar... *(snif)* ...ik ben niet gelukkig... Kijk maar eens naar m'n handen *(laat ze zien, die zitten onder het bloed)* Zo'n pijn dat het doet... Dat krijg je van elke dag maar weer spinnen... Meterslange draden, nee, kilometers lange draden... En het gaat maar door... Er komt geen einde aan... Maar ik laat me niet kennen... En maar draaien aan dat wiel, en het draad tussen mijn vingers laten glijden... Spinnen... spinnen... spinnen... Altijd maar weer spinnen... En vanavond moet ik weer het hele huis opruimen en aanvegen, opnieuw... Nena maakt een heleboel rommel op een dag, hoor, ze laat álles slingeren... ..Mijn zus, nou ja, ze is dus niet m'n echte zus, ze... ze is nooit aardig voor me... Nog niet één keer heeft ze iets liefs tegen me gezegd... ..En m'n moeder ook niet... *(zucht)* Nou ja, stiefmoeder dan... Kon ik maar bij m'n eigen vader en moeder zijn... *(snif)* ...Maar ja, dat kan niet ... *(huilt; door het huilen ziet ze dat de spoel bloederig is geworden)* ...Hè, getsie... Nou is de spoel helemaal vies... Allemaal bloed... O jee... Als m'n moeder het maar niet merkt... Ik zal hem maar weer eens afspoelen hier in de put... *(ze buigt voorover, de spoel valt erin)* ...Jeempie, nou zit-ie erin... *(doet arm in de put, maar het lukt niet om de spoel te pakken)* ...Wat nu? Ik krijg hem er niet uit... Wat moet ik doen...? Moeder wordt woest als de spoel weg is... O...o... o, wat nu? Dan krijg ik enorme straf...! ...Maar ja, eerlijkheid duurt het langst... Als ik gewoon vertel wat er gebeurd is, zal het allemaal wel meevallen... O, daar komt ze net aan...

(Moeder komt op, Nena erachteraan)

MOEDER: Ik dacht al, ik hoor je niet meer zuchten... Luiwammes! Zit je weer te niksen?!

JADE: Nee, moeder... Echt niet...

MOEDER: Wou je me vertellen dat je nu, op dit moment, keihard aan het werk bent...? Laat me niet lachen...

NENA: *(droog)* Haha...

MOEDER: *(tegen Nena)* Suikertje van me...

JADE: Nee, moeder... Het zit zo... Ik heb...

MOEDER: ...Nou, dan... aan het werk! ...Tempo! Als jij geen draad spint, kunnen wij niks verkopen, en als we niks verkopen hebben we geen geld voor...

NENA: Koekjes, snoep en kauwgom...

MOEDER: (*lief tegen Nena*) Ja, en brood, aardappels, vlees en groenten...

NENA: En jus...

MOEDER: En jus...

JADE: Maar het kan niet...

MOEDER: Wat kan niet?

JADE: Nou, eh...

MOEDER: Natuurlijk kan het wel... Je kán wel, maar je wíl niet... En jongedames die niet willen, daar heb ik een verschrikkelijke hekel aan...

NENA: Ja, ik ook...

MOEDER: Ja, jij ook hè, zoetje van me...

JADE: Ik wil wel, maar ik kan niet... Er eh... er is wat gebeurd...

MOEDER: O? Wat dan? Heb je in je broek gepiest?

NENA: Hahaha... (*moet zo hard lachen, dat ze meteen haar hand op haar onderbuik moet leggen*)

JADE: Nee! En trouwens, als het wel zo was, wat dan nog... Nee..., ik eh... ik eh... Tja... Eh...

MOEDER: Ja zeg! Hallo! Komt er nog wat van...! Ik heb niet de hele dag de tijd voor jouw kleine probleempjes...!

JADE: Het zit zo... ...De spoel...

MOEDER: (*luid, boos*) De spoel... Ja, die heb je nodig om te kunnen spinnen... Wat is er met de spoel?

JADE: Nou, die... eh... die is eh... ...in de put gevallen... (*ze begint te huilen*)

MOEDER: Wat? ...Dat meen je niet?! ...Ja, je meent het wel... Snotvoordesnuit! O...! Jij sloompie! O... Nou, meisje..., ...als jij de spoel in de put hebt laten vallen, dan moet je ook maar zelf zorgen dat hij er weer uit komt. Eigen schuld, dikke bult... Je zoekt maar uit hoe je het doet... Daar hebben wij geen tijd voor... Kom Nena, wij gaan naar binnen, we gaan een broodje eten... ...Dáár heeft Jade helaas geen tijd voor...

(*moeder en Nena naar binnen*)

JADE: (*nog wat huilend*) Tjeempie... Ik bedoel... Nou zit ik hier... Zonder spoel kan ik niks doen... Da's wel lekker rustig, maar dan schiet het werk ook niet op... Hmm, wacht eens... Zal ik...? Durf ik dat wel? ...Nee zeg... (*ruikt in de put*) Hmmm... Heel erg fris is het zeker niet... Nou eh... Dat kan ik dus niet, ik ga hulp halen... (*wil naar binnen lopen, maar bedenkt zich, en herstelt zich*) ...Tja..., ik zal wel moeten... (*stapt heel voorzichtig over rand put heen en verdwijnt langzaam in de put...; we horen haar stem nu galmen*) Jee, wat is het hier diep... Ik zie hem nergens... O jee, nou zit ik helemaal in de put... nee..., já!, daar is-ie! ...Heebes! O nee.... Au! (*gillend*) ...Ik vááál...!

(*licht uit, decorwisseling*)

TWEE

(*Jade ligt op de grond van een weide waar ook ergens een boomstronk staat, een viezige oven en een appelboom, met tenminste twee takken, vol met appels; ze herstelt zich nadat ze buiten bewustzijn is geweest; ze kijkt haar ogen uit, de spoel heeft ze niet bij zich*)

JADE: Wow... Te gek... Moet je zien... Waar ben ik hier...? Dit lijkt helemaal niks op thuis... Kijk die bloemen... Het zijn er wel... wel... duizend... Moeder, Nena! ...Kom eens kijken! ...Joehoe...! (*kijkt om zich heen*) Hé, verhip, d'r zit hier geen kip... Wat is dit...? Het lijkt wel... of ik... ..in een... ..sprookje ben beland... (*ziet over*) O, kijk... Een oven... Een oven? Wat doet die hier...? Ik word toch niet gebakken of zo? ...Hé, wat hoor ik...?

BROOD: Pfff... Pfff... Pfff... Wat is het heet... O, wat heb ik het warm... Het is niet om uit te houden... Hallo! Hé, vreemdeling! Joehoe! ...Welkom! Welkom!

JADE: Krijg nou wat...! Een oven... ..die praat... Het moet niet gekker worden... Een pratende over, die hebben we thuis niet... Hoe kan zoiets? ...Waar ben ik nou dan toch hier...? Wat gek is dit!

BROOD: Gek? Doe normaal! Het is niks gek. Ik ben niet gek! Ik ben gewoon... heel gewoon... Gewoon..., een brood, ín de oven...

JADE: Een brood in de oven, die praat?

BROOD: Ja. Eh... Nee... Een brood dat praat, en dat ligt ín de oven... Snap dat dan! Pratende broden, dat is hier heel gewoon... Doe nou toch niet zo raar...

JADE: Heel gewoon? Ik vind het nogal vreemd...

BROOD: Nou, hier is het heel normaal. Dat zeg ik je toch! Het is 'broodgewoon'! Hihhi...

JADE: Oké, goed dan... Eh... Is het niet warm daar binnen?

BROOD: Ja, wat denk je? Tweehonderd graden, als het niet meer is... Súperhot! Het is hier om te stikken... Ik ben al aardig op temperatuur...

JADE: Ja, de zon schijnt hier heerlijk... Thuis hebben we vaak regen...

BROOD: Klets toch niet zo, meisje! Haal me eruit!

JADE: Ik jou eruithalen?

BROOD: Ja! Ik ben al lang gaar...!

JADE: Gaar?

BROOD: Ja, gaar..., klaar...! Nou vooruit dan!

JADE: Nou, oké dan...

BROOD: Doe voorzichtig, anders brand je je handen...

JADE: Nee, dat moet niet, want dan kan ik helemaal niet meer spinnen...

BROOD: Gadver! Spinnen! ...Doodeng!

JADE: Nee, ik bedoel, spinnen met draad...

BROOD: Ja, dat weet ik... Ik ken die vieze beesten wel, met die acht poten... Ze kruipen overal waar je het niet wil, maken van die vieze kleverige draadjes die in je haar gaan zitten... Bah...

JADE: Nee, ik bedoel het spinnen van garen, tot het een draad wordt. Daar kun je dan kleren van naaien...

BROOD: Garen, naaien? Wat is dat? Kleren? ...Die heb ik niet nodig. ...Ik ben een brood, en daar ben ik hartstikke trots op. ...Ze eten me zó wel op, helemaal bloot zoals ik ben... En haal me er nou uit, want anders verband ik nog!

JADE: (*doet ovendeur voorzichtig open*) Kijk eens aan... De deur staat voor je open... (*kijkt naar haar handen, die zijn een beetje zwart geworden*)

BROOD: Hoort erbij, beetje vieze handen...! ...Maar kijk mij nou eens goed aan! Wat zie je dan?

JADE: Nou, ik zie een lekker bruin gebakken broodje... Ik krijg er honger van...

BROOD: Kijk alsjeblieft nog eens beter. ...Wat zie je aan mijn onderkant...? Of liever: Wat zie je NIET aan mijn onderkant...?

JADE: Aan de onderkant kijken is niet zo netjes (*giechelt voor zichzelf, kijkt daarna heel vluchtig*) ...Ik zie niks...

BROOD: Precies! Geen poten, en al helemaal geen benen! Hoe moet ik hier dan uit?

JADE: Ik snap het al.. (*helpt brood uit oven en legt hem op boomstronk*)

BROOD: Ik dank u! Net op tijd bevrijd uit de sauna... Hartelijk bedankt. Ik ben blij met je... Enne... Eet smakelijk!

JADE: O...? *(neemt stuk van brood en eet dat op, terwijl ze verder loopt)* Dank je wel... Wat aardig... Hmm... Smaakt goed... *(uitdagend)* Misschien net een klein tikkie te lang gebakken... Dag brood! Tot ziens! *(Jade wacht tot brood iets terugzegt, maar dat gebeurt niet; ze loopt de appelboom voorbij, vrijwel het toneel af, maar de boom roept haar terug...)*

BOOM: Psst! Meisje! Kom eens!

JADE: *(tegen de zaal)* Riep iemand? Ik hoorde wat... *(luistert nog eens)* ...O nee... Toch niet... *(roept naar het brood)* Zei jij nog wat, brood? *(geen antwoord; ze loopt toneel af)*

BOOM: Hé, meisje! ...Kom eens gauw terug! *(Jade weer terug)*

JADE: Ik hoorde nu echt wat... Zeker weten...! *(staat pal voor de boom, gezicht naar zaal)*

BOOM: Klopt!

JADE: *(draait zich om)* Hé, 't zal niet waar zijn... Een boom die kan praten...?

BOOM: Klopt. Ik praat. Jij toch ook?

JADE: Jazeker... Want ik ben een levend w...

BOOM: ...Nou dan. Ik praat dus ook. ...Ik ben ook een levend wezen, alleen een beetje anders dan jij, maar dat boeit niet... Zeg meisje, je moet wat voor me doen...

JADE: O? Wat dan?

BOOM: Iets heel grappigs... Wil je vast wel doen...

JADE: Vertel, vertel...!

BOOM: Je mag me helemaal kaal plukken...! Helemaal! Alle appels eraf! Toe maar! ...Leef je maar uit!

JADE: O, dat lijkt me wel wat, ja... Maar... ..dat is een heleboel werk voor een meisje alleen... Moet ik ze er één voor één afhaken?

BOOM: Neenee, dat hoeft niet. Dat kan veel makkelijker. Ik zeg altijd: Simpelsnel, dan lukt wel... Ik heb er een trucje voor... Ik ben een zeer beweeglijk type, weet je...

JADE: Nou, laat eens zien dan.. *(olijk)* Doe mij maar een... ..sambadansje...

BOOM: Moet je haar horen... Jij bent zeker de lolligste thuis?

JADE: Nou, dat weet ik niet... *(ernstig)* Maar ik werk wel het hardst...

BOOM: Mooi! Dan kan ik jou goed gebruiken... Nou, meisje, pak mij maar vast en schud me maar eens flink door elkaar...

JADE: Ja, maar... ..dan vallen alle appels naar beneden...

BOOM: *(zucht)* Dat is toch ook de bedoeling, sloompie...! Blond, zeker...? Nou, kom op! Schud mij!

(Jade pakt boom net onder twee takken vast, ze durft nog niet goed te schudden, boom begint te giechelen)

JADE: Wat is er?

BOOM: *(giechelt door)* Je... Je... Hihhi...

JADE: Wat is er nou?

BOOM: Hihhi... Hahaha!

JADE: Boom, wat er is nu toch?

BOOM: Je... hihhi... hahaha... je kietelt me...

JADE: *(pakt boom op andere plek vast)* O, sorry! Ik wist niet...

BOOM: Dat bomen ook gevoel hebben...

JADE: Nee...

BOOM: Nou, dan weet je het nu... voor eens en voor altijd... Bomen zijn ook levende wezens... Onthoud dat!

JADE: Oké, beste appelboom... Nou, zullen we dan maar?

BOOM: Pardon? O... eh... ja, toe maar...! *(Jade begint te schudden)* ...Goed zo... En nu: kom op, meisje! Schud me...! Schud me toch, want al mijn appels zijn rijp! Toe maar... Maak me los, maak me vrij van dat zware gewicht... Schud me! Joehoe...!

(Jade schudt nu heel fanatiek, de boom gilt het erbij uit van plezier, alle appels vallen op de grond, Jade moet haar handen boven het hoofd houden)

BOOM: Joepie!!!!

JADE: Jee, het lijkt wel of het regent..., grote hagelstenen...

BOOM: Dank je! Dank je wel! Yes! ...Vét zeg! ...Heerlijk! ...Oef... Wát een verlichting!
...Eindelijk... O, wat een zware last was dat... Maar nu ben ik er weer van af...

JADE: Graag gedaan hoor, boompjelief...

BOOM: Nou, dat vind ik nou nog eens aardig gezegd... Zeg... Zou je ze nu... misschien... nog even netjes bij elkaar willen leggen?

JADE: Tuurlijk! Doe ik voor je...!

BOOM: Op een grote hoop, maar er maar een grote stapel van... Dank je! *(Jade legt alle appels op een hoop bij elkaar, en neuriet ondertussen weer haar eerste liedje, nu het vrolijke refrein ervan, tot ze klaar is)*

BOOM: Jij bent een goed meisje...

JADE: O, dank je... Goh, dat heeft nog nooit iemand tegen mij gezegd...

BOOM: Nee?

JADE: Nee... Mag ik er wel eentje pakken en opeten...?

(boom zegt niets meer) ...Hallo! (boom blijft zighen) ...Hallo! ...Ik vraag je iets...! ...Hmm... Nou, dan weet ik het ook niet... (loopt weg zonder appel, maar komt nog even terug en neemt dan toch gauw een appeltje mee, dat ze schoonpoetst en begint op te eten)

*(licht uit, licht aan, decorwisseling, **buitenplaats ietsje anders, huisje is nu van Vrouw Holle**)*

DRIE

(Jade ziet het huisje van Vrouw Holle, ze nadert, het raam is dicht, gordijnen dicht; ze loopt voorbij het raam richting de deur; achter haar gaat het raampje stiekem open, en de gordijnen ook; Vrouw Holle steekt hoofd uit het raam)

VROUW HOLLE: Ja...?

JADE: *(zeer geschrokken)*O.... Ik dacht...eh... dat...

VROUW HOLLE: ...Wat je dácht, is altijd al geweest. ...Ja kan maar beter blijven dénken...

Dénken en dóen! ...Jij dácht dat er niemand thuis was, hè, meisje...? Maar je ziet, dat is alweer voorbij... Want wat dénk je nu?

JADE: Tja. Eh... Van alles en nog wat ...

VROUW HOLLE: Mmm... Als je álles al hebt kan er nooit meer nog wat bij...

JADE: *(denkt even na)* Ja, dat is zo... Goh, u denkt wel over de dingen na, zeg...

VROUW HOLLE: Precies! Ik dénk... Haha!

JADE: O... Eh... Goed... *(loopt voorzichtig weg, beetje bang van Vrouw Holle)* ...Ik ga maar weer eens verder...

VROUW HOLLE: *(uit huis gekomen, nu vlak achter Jade)* Waarom ben je bang, lief kind...? Hoe heet je eigenlijk?

JADE: *(opnieuw geschrokken, nu omdat Vrouw Holle ineens achter haar staat)* Ik ben Jade...

VROUW HOLLE: Jade... Jade... Mooie naam zeg...

JADE: Enneee. eh... Mag ik vragen... wie bent u precies...?

VROUW HOLLE: Noem mij maar gewoon... ...Vrouw Holle...

JADE: Holle? Wat een grappige naam... Hollen, rennen... *(lacht voorzichtig, vrolijk)*

VROUW HOLLE: Wat valt daar nou om te lachen...?

JADE: Neemt u mij niet kwalijk... Ik wilde u niet beledigen...

VROUW HOLLE: 't Is al goed, meisje... Maak je niet druk, dat doe ik ook niet... Zeg.. Jade...
Mag ik jóu wat vragen?

JADE: Ja hoor...

VROUW HOLLE: Mooi. ...Wil jij niet bij mij blijven? Ik heb nogal wat werk in en rond m'n huisje, en daar kan ik heel goed hulp bij gebruiken... Lijkt het je wat? Of moet je beslist weer verder...?

JADE: Ja, eh... ziet u... Ik ben verdwaald, volgens mij... Ik wou eigenlijk naar huis... (*bedrukt*)
...maar eigenlijk ook weer niet... (*herpakt zich*) maar eigenlijk ook weer wel... Ik weet het niet zo goed...

VROUW HOLLE: (*vriendelijk*) Als je er nog even over moet nadenken... ...Blijf dan voorlopig maar bij mij, alsjeblieft.. Als jij mij helpt met het huishouden, zal het je goed gaan... Hard werken, mijn kind, wordt altijd goed beloond. Geloof me... Altijd... Je moet vooral zorgen, dat je mijn bed goed schudt, zodat de veren in het rond gaan vliegen, daar houd ik van! Dan sneeuwt het in de wereld... (*roept uit*) Ja, ik ben vrouw Holle!

JADE: (*beduusd, onder de indruk, zucht*) ...Goed... Ik eh... ...blijf bij u... (*beiden via de deur naar binnen*)

VROUW HOLLE: Kom maar mee, meisje...!

JADE: (*aarzelt nog een beetje*) Eh...

VROUW HOLLE: Kom maar... Toe maar, kom, kom... Wees niet bang... Ja, ik hou van opschieten...

(*licht uit, licht aan, decorwisseling*)

VIER

(*we zien Jade en Vrouw Holle in het huisje van Vrouw Holle: Jade is aan het werk, afstoffen, poetsen, stofzuigen; daarna gaat ze het bed opschudden, de veren vliegen in het rond, ze heeft er zelf veel plezier in; Vrouw Holle leest een boek, zittend in een leunstoel; na het bed opschudden wist Jade even het zweet van het voorhoofd*)

VROUW HOLLE: Neem maar even rust, mijn kind... Je hebt zo hard gewerkt...

JADE: Dank u... (*Vrouw Holle reikt snoeptrommel toe*) Hier, een snoepje...

(*licht uit, licht aan*)

(*nu zien we exact hetzelfde werk- en poetsritueel, alleen bij het opschudden van het bed, is het lachen wat minder luid*)

VROUW HOLLE: Je mag nu wel even pauze nemen, Jade... Je doet enorm je best... Neem je gauw een lekker glaasje cola, met een koekje erbij? Ach, neem er maar een paar hoor...

JADE: Dank u...

(*licht uit, licht aan*)

(*opnieuw hetzelfde ritueel, nu is er bij het opschudden van het bed geen lachje mee, maar een neutraal gezicht*)

VROUW HOLLE: O, wat ben ik toch blij met je... Doe maar even kalm nu, hè... Kijk eens (*reikt chocola aan*) ...een lekker stukje chocolade...

JADE: Heerlijk, dank u wel hoor...

(*licht uit, licht aan*)

(weer hetzelfde ritueel, nu kijkt Jade duidelijk bedroefd bij het opschudden van het bed)

VROUW HOLLE: Jade, je bent geweldig... Ik kan je niet meer missen...

JADE: Tja...

VROUW HOLLE: Jade, is er wat...?

JADE: Eh... Nee... nee... niks hoor...

VROUW HOLLE: Pak maar een paar snoepjes uit de trommel...

JADE: Dat is erg aardig van u...

(wederom zelfde ritueel, niets gaat meer van harte, bij het bed opschudden is alle levenslust weg, Jade moet bijna huilen)

VROUW HOLLE: Meisje toch... Wat is er met je...? Gaat het wel goed? ...Ben je ziek?

JADE: Nee... Nou, ja... Misschien wel... Ik eh... Ik geloof dat ik... eh...

VROUW HOLLE: ... Wat je gelooft, is altijd de waarheid... Wat wil je, meisje... Zeg het maar... Je kunt mij alles vertellen... Maak van je hart geen moordkuil..

JADE: Ik wil... denk ik... ..toch maar... naar...

VROUW HOLLE: ...Je dént dat je naar je eigen huis terug... Maar natuurlijk, natuurlijk...! Dat begrijp ik wel, kindje... Natuurlijk wil je dat... Dat is toch heel normaal. Jij verlangt gewoon naar je familie terug...

JADE: Nou... Maar u bent zo goed voor me... Ik krijg elke dag goed te eten, limonade, soms snoep, een koekje, soms twee koekjes..., chocola... Zo goed heb ik het nog nooit gehad... Ik heb helemaal niks te klagen...

VROUW HOLLE: En tóch knaagt er iets bij je van binnen...

JADE: Ja... Ik heb... geloof ik... ..heimwee... Ja, ik wil 't liefst naar huis terug... Nou ja, eigenlijk ook weer niet...

VROUW HOLLE: ...maar toch eigenlijk ook weer wél...

JADE: *(snikkend)* Ja...

VROUW HOLLE: Nou, mijn kind... Als je dat dan zo graag wilt, dan gaan we dat toch samen regelen... Het is heel goed dat je naar huis terug wil, dat is heel normaal. Sommige mensen kunnen niet naar hun huis terug omdat ze geen huis meer hebben... Maar jij hebt wél een thuis... Het is heel goed van je dat je terugwilt... Kom maar... Omdat je mij al die tijd zo trouw hebt gediend, breng ik je persoonlijk even naar boven... Kom maar...

JADE: Naar boven?

VROUW HOLLE: Ja, naar oven... Naar de andere wereld... Weet je niet meer hoe je hier bent gekomen?

JADE: Jawel... ..door de put...

VROUW HOLLE: Juist... Maar er is nóg een weg...

JADE: O?

VROUW HOLLE: Ik laat hem je zien... Nu... Kom maar...

JADE: Nu meteen?

VROUW HOLLE: Ja. Dat wil je toch? Waarom zou je er nog langer over twijfelen?

JADE: Eh... Ja... ja... jazeker... Dus u weet de weg naar mijn huis?

VROUW HOLLE: Ja hoor... En je weet, ik hou van opschieten... Dus kom maar mee...

JADE: Maar u dan... ? U bent straks weer helemaal alleen...?

VROUW HOLLE: Ja, maar dat is geen probleem. Dat is mijn lot, lief meisje... Ik red m'n gatje wel...Voordat jij bij mij kwam wonen, was ik ook jarenlang alleen... *(eventjes aangedaan, maar herpakt zich)* Ik ben eraan gewend geraakt... Heus... Maar ik heb een reuzefijne tijd met je gehad... Ja ... Ik vond het erg gezellig... Weet je, ik zeg maar altijd: Ik ben helemaal alleen op deze wereld gekomen, en ik ga hier ooit ook helemaal alleen weer vandaan...

JADE: *(voor zichzelf)* Wat zielig...

VROUW HOLLE: Kom, we gaan... *(neemt Jade aan de hand mee, ze opent de poort, en ze leidt Jade naar de poort)*

(licht uit, licht aan, decorwisseling)

VIJF

(eerste decor weer, haar eigen huis, de poort staat open, nu staan Vrouw Holle en Jade erachter)

VROUW HOLLE: Vaarwel, lief kind...

JADE: Dag, lieve Vrouw Holle... Tot ziens... En bedankt voor alles!

VROUW HOLLE: Nee, meisje, jij bedankt voor alles... Ik heb het heel fijn gehad met jou...

Bedankt...! En er komt nog wat voor je...

(op dat moment valt er een regen van goudsnippers op Jade neer)

JADE: Goud... Allemaal goud... super zeg... Ik zit helemaal onder het goud... Ongelooflijk...

VROUW HOLLE: Dat krijg je, omdat je al die tijd bij zo ijverig bent geweest...

JADE: Het is fantastisch...

VROUW HOLLE: En kijk... *(geeft haar spoel terug)* ...hier is de spoel terug... Die heb ik zo lang voor je bewaard...

JADE: Maar... *(stamelt wat, Vrouw Holle verdwijnt uit beeld, Jade roept haar door de poort na)*

Dank u! ...Dank u wel! *(geen reactie meer van Vrouw Holle, de poort valt vanzelf dicht)*

(Jade loopt naar de put, waar een haan op zit)

HAAN: Kukeleku, kukeleku... Onze gouden jonkvrouw zien we nu... Kukeleku, kukeleku, onze gouden jonkvrouw zien we nu...

JADE: Dag Haan, ik ben er weer...

HAAN: Kukeleku, kukeleku... Onze gouden jonkvrouw zien we nu... Kukeleku, kukeleku, onze gouden jonkvrouw zien we nu...

JADE: Ook goeiedag...

HAAN: Waar ben jij al die tijd geweest? Was je soms naar een heel fijn feest?

JADE: Nee, ik... eh... heb de spoel laten vallen... in de put...

HAAN: In de put? ...O, domme tr...

JADE: Ik wou hem afspoelen in het water en toen viel hij erin... En ik ook... En toen kwam ik bij Vrouw Holle terecht...

HAAN: Jaja... Dus je was eerst stout... En toen zat je ineens onder het goud?

JADE: Ja, zo is het eigenlijk wel gegaan...

HAAN: *(haalt zijn schouders op; luider nu)* Kukeleku, kukeleku... Onze gouden jonkvrouw zien we nu... Kukeleku, kukeleku, onze gouden jonkvrouw zien we nu...

(moeder en Nena komen het huis uit, haan is verder stil)

Einde eerste deel. Het gehele stuk is vrijblijvend opvraagbaar bij Makoenders, via e-mail: makoenders@kpnmail.nl.

Meer informatie: zie www.makoenders.nl.